

Regionalne języki kolateralne Europy
– porównawcze studia przypadku
z polityki językowej

Tomasz Wicherkiewicz

**Regionalne języki kolateralne Europy
– porównawcze studia przypadku
z polityki językowej**

Poznań 2014

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Redakcja:
Ampersandowie
Anna Mazurkiewicz-Szczyszek

Copyright by:
Tomasz Wicherkiewicz and Wydawnictwo Rys

Wydanie I, Poznań 2014

ISBN 978-83-63664-41-1

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
ul. Różana 9/10
61-577 Poznań
tel./fax 048 61 833 16 03
kom. 600 44 55 80
e-mail: rysstudio@o2.pl
www.wydawnictworys.com

If antiquity is any justification for a language's survival,
a special case could certainly be made for Scots against
Standard English, as guardian of an older form of English.

Billy Kay – z wykładu *Brither and Sister Scots*
na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
8 kwietnia 2013 roku

[...] кашубский язык есть во многих отношениях
plus polonais que le polonais même.

Бодуэн де Куртене, И. А. 1897.
„Кашубский «язык», кашубский народ и «кашубский вопрос»”,
Журнал Министерства Народного Просвещения СССХІ: 92.

Spis treści

Wstęp	11
Język, naród a nacjonalizm	15
Język a dialekt	24
Mikrojęzyki literackie	34
<i>Ausbausprache – Abstandsprache – Dachsprache</i>	38
Kompleks językowy oïl	44
Mniejszościowa polityka językowa Francji	52
Odległość językowa	58
Limburski kompleks językowy	60
Odległość językowa a czynniki pozajęzykowe kolateralności	63
Polityka językowa i planowanie językowe	67
Modele polityki i planowania językowego w Europie i <i>Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych</i>	72
Kryteria kolateralności języków regionalnych	78
Języki regionalne w polityce europejskiej i politykach państw europejskich ...	80
Żmudzki jako regionalny język „subnarodu” litewskiego	86
Regionalne języki kolateralne – definicja	89
Kolateralne języki regionalne jako języki zagrożone	92
Studia przypadku	109
Dolnoniemiecki w Republice Federalnej Niemiec (i dolnosaksoński w Królestwie Niderlandów)	111
Historia języka	119
Socjolingwistyka dolnoniemieckiego	128
Statystyki	133
Dolnoniemiecki w szkolnictwie	136
Polityka językowa i planowanie językowe	141
Dolnoniemiecki w nośnikach kultury masowej	144
Dolnoniemiecki w Kościele	146
Podsumowanie	148

Scots w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.....	151
Historia języka.....	155
Polityka językowa	164
Scots jako język pisany	166
Dialekty scots	169
Planowanie językowe a prestiż scots	170
Status języka.....	175
Język a nacjonalizm szkocki	179
Podsumowanie	192
Kaszubszczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej.....	193
Historia kaszubszczyzny (literackiej).....	200
Terytorialność językowej tożsamości kaszubskiej	210
Statystyka i socjolingwistyka	216
Status językowy kaszubszczyzny	225
<i>Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych</i> a kaszubszczyzna.....	248
Planowanie językowe.....	256
Status języka regionalnego a żywotność kaszubszczyzny	266
Łatgalski w Republice Łotwy	269
Etnopolityczna historia języka łatgalskiego.....	278
Kontakty językowe.....	287
Statystyki a socjolingwistyka łatgalskiego.....	290
Współczesna sytuacja i polityka językowa łatgalskiego	294
Planowanie języka.....	302
Pejzaż językowy	305
Szkolnictwo i środki masowego przekazu	306
Dokumentacja korpusu języka	308
Asturyjski w Królestwie Hiszpanii (i miranadyjski w Republice Portugalskiej).....	311
Sytuacja językowa w Asturii.....	315

Język mirandyjski – <i>lhéngua mirandesa</i>	317
Historia języka.....	320
Status języka.....	325
Kwestia oficjalnego lingwonimu.....	332
Socjolingwistyka a statystyka.....	336
Dwujęzyczność i dyglosja.....	338
Edukacja i środki masowego przekazu.....	340
Perspektywy.....	342
Podsumowanie.....	343
Bibliografia.....	349
Indeks.....	373
Wykaz skrótów.....	397
Załącznik: Tekst <i>Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych</i>	399
English Summary.....	423